

تاریخچه حسابرس داخلی در ایران

انجمن حسابرسان داخلی ایران تشکلی حرفه‌ای، غیرسیاسی و غیرانتفاعی است که ۱۳۹۱/۰۴/۰۴ با هدف توسعه دانش و حرفه حسابرسی داخلی در ایران از سوی گروهی از افراد حرفه‌ای و دانشگاهی حسابداری ایران راه‌اندازی شد. طبق اساسنامه، انجمن دارای دو گروه عضو به صورت اصلی و افتخاری است.

مدیریت حسابرسی داخلی شرکت

واحد حسابرسی داخلی شرکت بیمه پارسیان در سال ۱۳۹۱ تشکیل و براساس آیین نامه شماره ۹۳ مصوب شورای عالی بیمه تحت نظر مستقیم مدیریت عامل شرکت فعالیت می نماید. منشور کمیته حسابرسی و منشور حسابرسی داخلی شرکت در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ به تصویب هیات مدیره رسیده است. این واحد بصورت مستمر تحت نظر کمیته حسابرسی شرکت می باشد. اعضای کمیته حسابرسی متشکل از ۳(سه) عضو و یک دبیرجلسه می باشد. یک عضو غیر موظف هیات مدیره به عنوان رئیس کمیته، دو عضو از جامعه حسابداران رسمی به عنوان عضو کمیته و نیز دبیرکمیته که مدیریت حسابرسی داخلی را بر عهده دارد، اعضای این کمیته را تشکیل می دهند .

اختیارات

واحد حسابرس داخلی اختیارات لازم را از هیات مدیره اخذ می نماید. هیات مدیره کارکنان را در قبال ارائه اسناد، مدارک، اطلاعات صحیح و به موقع به حسابرسان داخلی، موظف و پاسخگو می داند و حسابرسان داخلی موظف به حفاظت از اسناد و مدارک، اطلاعات و اسرار شرکت و شرکت های فرعی می باشند که بنا به موقعیت کاری به آنها دسترسی پیدا می کنند.

اهم اختیارات

- ۱- امکان دسترسی نامحدود به کلیه اسناد و مدارک شرکت و شرکت های فرعی
- ۲- امکان مشاهده فرآیندهای عملیاتی شرکت و شرکت های فرعی
- ۳- امکان ارتباط آزاد و کامل با کمیته حسابرسی
- ۴- تعیین موضوعات مورد حسابرسی، دامنه عملیات و به کارگیری روش های دستیابی به اهداف حسابرسی دوره های گزارش دهی براساس برنامه مصوب شده در کمیته حسابرسی
- ۵- امکان جذب و تخصیص منابع مالی و انسانی مورد نیاز از داخل و یا خارج از شرکت به صورت موقت و دائم با تصویب کمیته حسابرسی
- ۶- دسترسی به خدمات خاص برای ایفای مسئولیت ها و آموزش کارکنان حسابرسی حسب نیاز از داخل یا خارج از شرکت

ماموریت

ماموریت واحد حسابرسی داخلی، ارائه خدمات اطمینان دهی و مشاوره ای بی طرفانه به منظور ارزش افزایی و بهبود عملیات شرکت می باشد. حسابرسی داخلی با ایجاد رویکرد منظم و روشمند به شرکت کمک می کند تا برای دستیابی به اهداف خود، اثربخشی فرآیند های راهبری، مدیریت ریسک و کنترل را ارزیابی و بهبود بخشد.

اهداف حسابرسی داخلی

اهداف حسابرسی داخلی در سازمان های مختلف متفاوت است، این هدف باید متناسب با اهداف کلی سازمان مشخص و قابل اندازه گیری باشد.

اهم اهداف حسابرسی عبارت است از اطمینان نسبت به :

۱-۳- اعمال سیاست ها و خط مشی های شرکت و اجرای برنامه ها در چهارچوب، اهداف، قانون، اساسنامه، مقررات و سیاست های شرکت

۲-۳- رعایت قوانین و مقررات

۳-۳- دقیق و قابل اعتماد بودن صورت های مالی و سایر اطلاعات و گزارشات منتشره

۴-۳- مدیریت کارآمد و اثر بخش نیروی انسانی و سایر منابع

۵-۳- حفاظت از دارایی ها

با توجه به اهداف حسابرسی داخلی (اهداف عملیاتی، گزارشگری و رعایتی)، دامنه عملیات همه جنبه های کنترل داخلی اعم از مالی و غیرمالی را شامل می گردد. در برنامه حسابرسی داخلی حوزه هایی که دارای ریسک بالاتر باشند انتخاب می گردد و زمان مناسب جهت انجام رسیدگی های لازم تخصیص می یابد و بعد از تایید مدیریت حسابرسی در دستور کار واحد حسابرسی داخلی قرار می گیرد. این حوزه ها میتواند یک فرایند یا فعالیت و یا یک واحد را شامل گردد. برنامه ریزی حسابرسی داخلی بر این مبنا به حسابرسان کمک می کند حسابرسی را طوری برنامه ریزی نمایند که منابع در اختیار عمدتاً به نواحی اختصاص یابد که حائز اهمیت بیشتری هستند.

اجزای چارچوب کنترل داخلی شامل کنترل داخلی شامل محیط کنترلی، ارزیابی، ریسک، فعالیت های کنترلی، اطلاعات و ارتباطات و نظارت توسط شرکت طراحی گردیده است. در این رابطه نمودارهای جریان کار و فرایندهای عملیاتی شرکت تهیه شده روند کنترل های داخلی در قالب دستورالعمل های اجرایی جهت واحدهای مختلف تعریف و ابلاغ شده است. نظارت بر کنترل های داخلی شرکت در رده های مختلف مدیریت و حوزه معاونت فنی و حوزه معاونت اداری صورت می گیرد.

وظایف حسابرسی داخلی

حسابرسی داخلی در راستای وظیفه ارزیابی کنترل های داخلی در چارچوب COSO، روند اجرایی یک فعالیت، فرایند و یا فعالیت های یک واحد مدیریت را مورد بررسی قرار می دهد و ریسک های موجود با اهداف فعالیت های مورد بررسی مشخص می شود. سپس ارزیابی موثر بودن کنترل ها از طریق بررسی طراحی کنترل های تعریف شده، میزان اجرای کنترل های مذکور و میزان نظارت توسط مدیریت، بررسی و پیشنهادات حسابرسی داخلی جهت بهبود سیستم های کنترل های داخلی به کمیته حسابرسی ارائه می گردد. بعلاوه چک لیست های ارزیابی سیستم کنترل های داخلی بر اساس فرمت سازمان بورس طراحی و تکمیل می شود.

از جمله سایر وظایف حسابرسی داخلی بررسی صورت های مالی شرکت در مقاطع ۳ ماهه ، ۶ ماهه ، ۹ ماهه و ۱۲ ماهه ، بررسی رعایت قوانین و مقررات و الزامات درون سازمانی و برون سازمانی ، پیگیری مصوبات کمیته حسابرسی و تهیه گزارش اقدامات انجام شده و انجام رسیدگی های ویژه ای که مورد درخواست مدیریت شرکت باشد ، می توان برشمرد .

دامنه عملیات واحد حسابرسی داخلی

دامنه عملیات واحد حسابرسی داخلی باید به نحوی تعیین شود که شبکه فرآیند های راهبری و کنترل که توسط مدیریت شرکت طراحی و ارائه شده است .

کمیته حسابرسی

کمیته حسابرسی یکی از ارکان اصلی نظام راهبری شرکت و یکی از کمیته های تخصصی هیات مدیره می باشد که مستقیماً تحت نظر هیات مدیره شرکت فعالیت می نماید.

اهداف کمیته حسابرسی

هدف از تشکیل کمیته حسابرسی ، کمک به ایفای مسئولیت نظارتی هیات مدیره و بهبود آن جهت کسب اطمینان معقول از موارد زیر می باشد :

- ۱- اثر بخشی نظام کنترل های داخلی
- ۲- سلامت و کیفیت مطلوب گزارشگری مالی
- ۳- اثر بخشی حسابرسی داخلی
- ۴- استقلال و صلاحیت حرفه ای حسابرس مستقل
- ۵- رعایت قوانین ، مقررات و الزامات حاکم بر شرکت

ترکیب و ویژگی های اعضای کمیته حسابرسی

ترکیب و ویژگی های اعضای کمیته حسابرسی به شرح زیر می باشد :

۱ - کمیته حسابرسی از سه عضو که اکثریت آنها دارای تخصص مالی هستند ، با انتخاب و انتصاب هیات مدیره تشکیل می گردد که عبارتند از :

- ۱-۱- یک نفر عضو غیر موظف مالی هیات مدیره
- ۱-۲- دو نفر عضو مستقل به تشخیص هیات مدیره

۲ - مدت زمان عضویت در کمیته دو سال است و تمدید عضویت در صورت توافق عضو به ادامه همکاری با کمیته و تائید هیات مدیره بلامانع می باشد .

۳- رئیس کمیته حسابرسی عضو غیر موظف مالی هیات مدیره می باشد .

۴- مدیر حسابرسی داخلی شرکت بعنوان دبیر کمیته حسابرسی منصوب می گردد.

مسئولیت های کمیته حسابرسی

- ۱- حصول اطمینان معقول از استقرار و اجرای سیستم های کنترل داخلی مطلوب از طریق گزارشات حسابرس مستقل و داخلی
- ۲- ارائه گزارش کنترل های داخلی به هیات مدیره شامل ارزیابی و اظهار نظر نسبت به کنترل های داخلی شرکت
- ۳- پیگیری اجرای توصیه ها و رفع نقاط ضعف کنترل های داخلی که توسط حسابرسان داخلی یا مستقل گزارش می شود
- ۴- نظارت بر موضوعات با اهمیت گزارشگری مالی و قضاوت ها و برآوردهای عمده ، رویه های حسابداری عمده و نحوه افشا و انتخاب و تغییر در هریک از آنها و افشای معاملات با اشخاص وابسته در گزارش های مالی شرکت اصلی با گزارشات حسابرسان داخلی
- ۵- اطمینان معقول از تمامی مسائل مربوط به رعایت قوانین و مقررات در ارتباط با موضوع شرکت در تهیه صورت های مالی ، از طریق گزارشات حسابرسان داخلی و مستقل شرکت
- ۷- کسب اطمینان معقول نسبت به سلامت ، قابلیت اعتماد و به موقع بودن سایر گزارش های تهیه شده شرکت برای انتشار به خارج از شرکت براساس گزارشات حسابرسان داخلی و مستقل که از طرف هیات مدیره ارجاع می شود.